

Nye sommerfugle (Lepidoptera) 1962.

Af Wilhelm van Deurs.

På Entomologisk Forenings møde $\frac{6}{8}$ samt på klubmødet $\frac{13}{8}$, begge 1963, blev der forevist og givet meddelelser om følgende for den danske fauna nye arter. Når intet andet er nævnt, er fundene gjort i 1962.

Stenoptilia zophodactyla Dup. 1 ♂ Jydelejet, Møn $\frac{3}{7}$ og 1 ♂ Hønselshen, Tuse Næs, Sjælland $\frac{19}{8}$. (Preben Holst).

Oxyptilus hieracii Z. 1 ♂ Vester Sømark, Bornholm $\frac{20}{7}$ 1961 (C. H. Aastrup leg., Preben Holst medd.).

Alucita icterodactyla Mann. Alm. på lys Fanø ult. juni-juli 1947, 1951, 1952 (N. L. Wolff). Arten findes sandsynligvis også i andre samlinger sammenblandet med *A. tetradactyla* L.

Depressaria emeritella Stt. 1 eks. Rørbæk, Lolland $\frac{9}{11}$ 1961. (Kaj Pedersen).

Sorhagenia spp. (N. L. Wolff medd.). Iflg. Riedl (1962, Polski Pismo Ent. 32: 69—75) er under navn af *S. rhamniella* Zell. sammenblandet 3 forskellige arter: *rhamniella* Zell., *tolli* Riedl og *janiszewskae* Riedl. Næringsplanten for *rhamniella* er endnu ikke kendt, hvorimod *tolli* lever på *Rhamnus cathartica* og *janiszewskae* på *Rhamnus frangula*.

Fra Danmark har N. L. Wolff påvist **S. janiszewskae** Lyngby Mose, Sjælland $\frac{23}{7}$ 1941 (N. L. Wolff leg.), Refshale Mose, Lolland ex. l. $\frac{20}{7}$, $\frac{28}{7}$ 1928 (H. P. S. Sønderup leg.) samt **S. tolli** Fåborg $\frac{8}{7}$ 1917 (C. S. Larsen leg.), Boserup, Sjælland ex. l. $\frac{25}{6}$, $\frac{5}{7}$ 1924 (H. P. S. Sønderup leg.).

Det kan tilføjes, at Pierce's afbildning af genitalierne af "*rhamniella*" gælder *tolli*, samt at sidstnævnte tidligere er beskrevet under navnet *lophyrella* Douglas (1846, Zoologist p. 1270). Om dette skal anses for et "glemt navn" eller om det skal træde i stedet for *tolli* er endnu ikke afklaret.

Coleophora prunifoliae Doets. ♂, ♀♀ Helsingør $\frac{10}{7}$ 1873 (coll. Zoologisk Museum, Bent W. Rasmussen det.).

Coleophora erigerella Ford. ♂ Lyngbakkerne, Fåborg $\frac{23}{6}$ 1916 (coll. Zoologisk Museum, C. S. Larsen leg., Bent W. Rasmussen det.).

Oncerostoma sp. (*piniariellum* Friese nec. Zell.) Asserbo $\frac{21}{5}$ 1948 (N. L. Wolff leg.), Rom Hede, Jylland $\frac{13}{5}$ 1948 (H. P. S. Sønderup leg.). Under navnet *O. piniariellum* Zell. er sammenblandet to arter, der af Friese (1960, Beitr. z. Ent. 10: 117—120) betegnes henholdsvis *piniariellum* Zell. og *copiosellum* Frey.

Efter meddelelse af Ing. Svensson har det vist sig, at Zellers type af *piniariellum* (1847) imidlertid er samme art som den, der af Friese kaldes *copiosellum* Frey (1856), hvorfor det er sidstnævnte, der skal hedde *piniariellum* Zell., medens det korrekte navn på den anden art endnu ikke er klarlagt.

Begge arter forekommer i Danmark, og *piniariellum* Zell. er almindelig og udbredt.

Niditinea piercella Bent. (*distinguenda* Pet., *ignotella* Zag.) ♂ Ulfshale, Møn 1/7 (H. K. Jensen leg., Bent W. Rasmussen det.).

Eriocrania chrysolepidella Zell. (*kaltenbachi* Wood) 1 eks. Hannenov, Falster 25/4 (Kaj Pedersen).

Anmeldelse.

Leif Störmer: **Gigantoscopus willsi, a new scorpion from the lower Carboniferous of Scotland and its associated preying microorganisms.** Skr. Norske Vid.-Akad. I. mat.-nat. N.S. 8, 1963, 127 pp., 22 Pl.

Naar denne Bog skal anmeldes her, er det for at gøre Entomologerne opmærksomme paa, i hvor høj Grad Tekniken efterhaanden giver Mulighed for at sammenligne de fossile Dyr med de nulevende. Störmer var den første, der undersøgte Anatomi paa fossile Leddyr (Trilobiter) ved Hjælp af Snitserier; dengang sleb man minimale Lag af ad Gangen og tegnede, hvad man saa saa, hvorefter man rekonstruerede Dyret ud fra disse Tegninger. Det var forbavsende, hvor meget videre man derved kom i Forstaaelsen af Trilobiternes Bygning og dermed af deres Slægtskab med de nulevende Arthropoder. Nu synes man at være i Stand til at lave mikroskopiske Præparater til evig Opbevaring og stadig fornyet Kontrol, i Sandhed forbløffende. Det er Strukturer paa faa Tusindedele Millimeters Størrelse, man derved kan iagttage, ganske som paa nulevende Arthropoder. F. Ex. opdagede man Forskellen mellem to fossile Skorpioner henført til samme Slægt derved, at den ene havde saakaldte "peg-like organs" (Tap-Organer) paa Pecten (Kammen paa 2. Bagkropsled), den anden ikke. Disse Organer er mindre end 1/100 mm i Diameter! Med Udgangspunkt i denne Forskel undersøgte man da Dyret og kunde beskrive det som ny Slægt og Art, ydermere en Slægt, hvis Bygningstræk kaster stærkt Lys over Skorpionernes Udvikling. Det har ligeledes vist sig muligt at paavise fossile Rundorme (ny Slægt og Art), Længde 1/5—1/3 mm, samt Bakterier og Svampe (1—15 μ lange), der har bidraget til Skorpionens Forraadelse i ældre Kultid! For en Palæontolog er dette maaske nu daglig Kost, men en Entomolog glæder sig over de Perspektiver, der herved aabner sig.

Og Störmer har strax aabnet Døren til nogle af disse Perspektiver. Han er en af de Palæontologer, der ogsaa kender de nulevende Former, og han bygger i denne Afhandling videre paa sine gamle, nu nærmest knæsatte, Theser om Trilobiters og Arachnidens indbyrdes Slægtskab, med *Limulus* og *Eurypteris* som "Grundlag" for Arachniderne — groft udtrykt! Og dette nye Dyr giver ham Anledning til tankevækkende Betragtninger over Hudstruktur og Sanshaar (et Fotografi viser meget smukt et 300 μ langt Sanshaar med Nerve(!) af Kultids-Skorpionen), men navnlig over Lemmerne og de øvrige Vedhæng, Operculum, de kamformede Vedhæng, Gællevedhæng, Lunger ("Bog-Lungerne") etc. Hans Konklusion er den, at Udviklingen har medført en Reduktion af de frie Lemmer, hvis sidste Rester er det, man nu kalder Sterniter, at Pecten er Gællegrene fungerende oprindeligt som Finner eller Aarer, at Tarsens Udvikling er fra en "Taagænger"- til en "Saalegænger"-Funktion, og at Bog-Lungerne er omdannede Gæller, som de findes hos *Limulus*, og maaske lidt dristigt, supponeres hos Silur- og Kul-Skorpionerne, hvor hverken det ene eller andet er fundet — altsammen som Led i en Overgang fra Vand- til Landliv, saaledes at f. Ex. den *Gigantoscopus*, Bogen handler om, var et vandlevende Dyr, maaske med lejlighedsvist Landliv, à la *Limulus*. Selvom meget heri endnu er rent hypotetisk, virker Tankegangen meget idévækkende.

Eneste Indvending: Bogen er generøst forsynet med Trykfejl.

S. L. Tuxen.